

Exam. Code: 1102
Sub. Code: 8042

1128

B. Ed. (General)-2nd Semester
Paper-2.1/2.2 [Opt. (ii)]: Pedagogy of Commerce
(Same for USOL Candidates of 2nd Semester)
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 40

NOTE: *Attempt four questions in all, selecting atleast one question from each Unit.*

- * - * -

UNIT - I

- I. What are cooperative societies? Write about advantages and limitations of cooperative societies. (10)
- II. What is Globalization? Explain the factors and main characteristics of globalization. (10)

UNIT - II

- III. What are learning resources? How these resources are useful in teaching and learning of Commerce? (10)
- IV. Write an essay about commerce club. (10)

UNIT - III

- V. Which type of qualities and professional competencies you would like to see in a commerce teacher? (10)
- VI. What do you mean by quality improvement programmes? Explain how student exchange programme is useful in the field of commerce? (10)

UNIT-IV

- VII. Explain the role of multimedia in learning commerce. (10)
- VIII. Write short notes on:-
(a) Tele lecture
(b) Video-conferencing (5+5)

- * - * -

(Hindi/Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

नोट—कुल चार प्रश्न करें। प्रत्येक यूनिट (१—४) में से एक प्रश्न का विवर अनिवार्य है।

— * — * —

यूनिट-१

प्रश्न—१: सरकारी समिति क्या होती है? इनके गुण व सीमाओं के बारे में लिखिए।

प्रश्न—२: वैश्वीकरण से क्या तात्पर्य है? वैश्वीकरण के घटक एवं मुख्य विशेषताओं के बारे में लिखिए।

यूनिट-२

प्रश्न—३: अधिगम संसाधन क्या होते हैं? वाणिज्य के शिक्षण एवं अधिगम में ये संसाधन किस प्रकार उपयोगी होते हैं?

प्रश्न—४: वाणिज्य कलब के बारे में निबन्धात्मक विचार व्यक्त करें।

यूनिट-३

प्रश्न—५: एक वाणिज्य अध्यापक में आप किस प्रकार के गुण व व्यावसायिक दक्षताओं का समागम देखना चाहते हो?

प्रश्न—६: गुणात्मक सुधार कार्यक्रमों से क्या तात्पर्य है? वाणिज्य के क्षेत्र में विद्यार्थी विनियम कार्यक्रम किस प्रकार गुणात्मक सुधार लाने में सहायक है?

यूनिट-४

प्रश्न—७ वाणिज्य अधिगम में बहुमाध्यम साधनों की भूमिका बताइए।

प्रश्न—८: निम्न पर संक्षिप्त टिप्पणी कीजिए:-

(क) टैली भाषण

(ख) विडियों कान्फ्रैंसिंग

— * — * —

(3)

ਨੈਟ- ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ (ਯੂਨਿਟ 1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,
ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

-*-*-

ਯੂਨਿਟ-1

1. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਮਿਤੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਗਣਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ
ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਵੈਸ਼ਵੀਕਰਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਵੈਸ਼ਵੀਕਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਘਟਕ
ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-2

3. ਅਧਿਗਾਮ ਸੰਸਾਧਨ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਵਣਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ
ਅਧਿਗਾਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਸਾਧਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਯੋਗੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
4. ਵਣਜ ਕਲਬ ਬਾਰੇ ਨਿਰੰਧਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-3

5. ਇਕ ਵਣਜ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਣਾਂ ਅਤੇ
ਵਿਵਸਾਇਕ ਖਿਮਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੇਲ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?
6. ਗੁਣਾਤਮਕ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਵਣਜ ਦੇ
ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਨਿਮਿਯ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਤਮਕ
ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹਨ?

ਯੂਨਿਟ-4

7. ਵਣਜ ਅਧਿਗਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁ ਮਾਧਿਅਮ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੋ।
8. ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਵਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖੋ:-
(ਓ) ਟੈਲੀ ਭਾਸ਼ਣ
(ਅ) ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੈਂਸਿੰਗ

-*-*-